

Bolesti i štetočine šljive

Sušenje cvetova i grančica i mrka trulež plodova (*Monilinia spp.*)

Ovo je oboljenje koje u godinama sa obilnim i česteb kišama u fenofazi cvetanja može uzrokovati velike direktne gubitke u prinosu. U rano proleće može se ostvariti infekcija tek otvorenih cvetova. Zaraženi cvetovi su mrke boje i suvi. Iz sasušanih cvetova gljiva dospeva u grančece. Na grančecaba nastaju ugnute eleptečne pege. U slučaju prstenaste zaraze grančeca dolazi do njihovog sušenja. Infekcija plodova ostvaruje se samo preko povreda. Inficirano tkivo razmekšava, plodovi gube vodu, suše se i pretvaraju u mumije.

Pri podizanju voćnjaka treba birati terene gde je boguće dobro provetravanje, zbog sušenja cvetova i grančeca. Zaražene i mumificirane plodove obavezno treba ukloniti iz voćnjaka, i naravno obaviti rezidbu zaraženih grana i grančeca. Neophodna je i primena fungicida. Obavezan je tretman pred otvaranje cvetova i drugi 5-7 dana posle prvog, otprilike kada je otvoreno 10-20 % cvetova. Za suzbijanje ove bolesti mogu se koristiti fungicidi na bazi sledećih aktivnih materija: ciprodinil, prochloraz, tebukonazol itd.

Šupljikavost lista (*Stigmia carpophila*)

Ova bolest je naročito izražena u vlažnim i kišovitim godinama. Simptomi se uglavnom ispoljavaju na listu i plodu, a ređe na letorastima cvetovima i pupoljcima. Na zaraženom lešću dolazi do pojave crvenoastobedeh pega koje su ovedene uskom zonom svetlozelene ili žute boje. Tkivo u okviru pega nekrotira i ispada i na listu nastaju šupljine. Ukoliko se zaraza ostvari kasnije u toku vegetacije na listovima se javlja samo pegavost. Zaraženo lešće otpada pre vremena, čebe se značajno smanjuje asimilaciona površina voćaka.

Za suzbijanje ove bolesti potrebna je primena hemijskih mera. U područjima gde se ona češće pojavljuje preporučuje se tretiranje fungicidima na bazi bakra u jesen u vreme opadanja lešća. Drugo tretiranje preparatima na bazi bakra radi se u rano proleće, pred bubrenje pupoljaka. Ostali tretmani se izvode u precvetavanju fungicidima na bazi hlorotalonila, kaptana ili mankozeba. Obečno je dovoljno uraditi jedan do dva tretmana, a u izrazito kišnim godinama potrebno je uraditi tri tretmana protiv ove bolesti. Kao rešenje se može primeniti [Cuproxat](#).

Plamenjača šljive (*Polystigma rubrum*)

Ova bolest se ispoljava samo na listu. Na njemu se obrazuju pege razlečete velečene koje se beđusobno spajaju, a ponekad prekriju celu površinu lista. Pege su u početou žuće, a kasnije postaju narandžaste i crvenkaste. Jače zaraženo lešće može prevremeno opasti u avgustu ili početoo septembra. Voće slabe, plodovi ostaju sitniji, kiseli i opadaju. Mladari teško zdrvenjavaju a cvetni pupoljci se teško obrazuju.

Kretečan period za zaražavanje je od početoa listanja pa dve do tri nedelje posle precvetavanja. Tretiranje se izvodi najčešće posle precvetavanja. Ukoliko se radi o osetljivim sortama (požegača, čačansoa lepotica), a listanje se dogodi pre cvetanja, tretman treba uraditi na početou cvetanja. Za ovu namenu mogu se koristiti fungicidi na bazi mankozeba, kaptana ili folpeta.

Rogač šljive (*Taphrina pruni*)

Ovaj parazit je prisutan u skoro svim zasadima šljiva u našoj zemlji. Izuzetno je štetan u kišnim i prohladnim proleće kada kod osetljivih sorata (požegača) može uništiti do 80 % zametnutih plodova. Parazit se razvija uglavnom na plodovima. Ubrzo posle zametanja zaraženi plodovi počnu brzo da rastu i da se deformišu, dobijaju pasuljast oblik i bleдозелenu boju. Krajem proleća na njihovoj površini se pojavljuje sivkasta prevlaka koja je praćena nekrozom, plodovi postaju crni osuše se i mogu da otpadnu.

Hemijsko suzbijanje se izvodi u toku mirovanja vegetacije pa se do faze pucanja pupoljaka mogu primeniti fungicidi na bazi bakra, a jedno od najboljih rešenja je primena fungicida [Cuproxat](#)

Rđa šljive (*Tranzshelia pruni spinosae*)

Parazit napada list, mladare, a vrlo retko plodove. Znaci bolesti se ispoljavaju krajem juna ili u toku jula. Na licu lešća se javljaju sitne svetlužute pege a na nalečju praškaste mrkocrvene gomilice nalik rđe. Obolelo lešće opada vrlo rano, mladari slabo zdrvenjavaju a plodovi ostaju sitni. Ukoliko stabla šljive ostanu rano bez lešća u toku jeseni može doće do ponovnog listanja što iscrpljuje voće i u toku zime četava stabla a i zasadi izmrzavaju i u takvim slučajevima štete su velike. Za suzbijanje ove bolesti može se primeniti fungicid na bazi aktivne materije folpet.

Šljivine ose (*Hoplocampa flava* i *Hoplocampa minuta*)

Rasprostranjene su u svim regionima gde se gaji šljiva. Obe vrste imaju po jednu generaciju godišnje. Prezimljuju u zemlji u stadijumu larve na dubini do 10 cm. Hrivalidacija nastaje u rano proleće, a eklozija odraslih kada je temperatura zemljišta na dubini od 5-10 cm bude 10 °C. Fenofaza razvoja šljive u to vreme je cvetanje ili precvetavanje. Posle dopunske ishrane ženke polažu jaja u čašecu poluotvorenih ili otvorenih cvetova. Ispiljene larve prodiru u tek formiran plod i hrane se unutrašnjim sadržajem

plodeća. Oštećene plodovi opadaju a odrasle larve napuštaju plodove, i u zemlji, na dubini od 5-10 cm ispredaju kokon i prezimljavaju.

DELTA AGRAR

Zbog toga je obrada zemljišta oko voćaoa u jesen veoma važna jer doprinosi smanjenju intenziteta napada ose u narednoj godini. Primenu insekticida treba sprovesti u fenofazi precvetavanja šljive, kada je 2/3 orunečnih lesteća otpalo i kada cvetovi šljive nisu više atraktivni za pčele. Za suzbijanje šljivine ose mogu se primeniti insekticidi na bazi deltametrina, dimetoata ili fenitrotiona.

Šljivin smotavac (*Cydia funebrana*)

Štete čine gusenica koja se ubušuje u plod. Mnogo plodova opadne a u zrelim plodovima se mogu naći gusenice. Zeleni plodovi koje napada prva generacija šljivinog smotavca, mogu prevremeno dobiti plavu boju i opadaju. Prisustvo gusenice u plodu može se prepoznati po sboletočene koja se formira na mestu ubušivanja štetočene u plod. Prezimljava kao gusenica na skrovitim mestima na granama i deblu voćaoa. U proleće nastaju leptiri koji polažu jaja na plodove. Ispiljene gusenice se ubušuju u plod, završavaju razveće za dvadesetak dana, napuštaju plod i odlaze na skrovita mesta na stablu ili zemljištu. Leptiri nove generacije pojavljuju se tokom leta i njihove gusenice čine štete na već zrelim plodovima. U nekim godinama može se javiti i treća generacija.

Preporučuje se primena insekticida iz grupe regulatora razvoja u vreme masovnog leta leptira prve generacije. Za ovo treba koristiti feromonske klopke. Za suzbijanje šljivinog smotavca treba koristiti insekticide na bazi lambda cihalotrina ili fenitrotiona.